

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovcu, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasilno koroških Slovencev

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista „Mir“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakekrat

Leto XXXII.

Celovec, 14. rožnika 1913.

Št. 24.

V tem znamenju ✱ boš zmagal!

Pred 1600 leti je premagal cesar Konstantin v krvavi bitki pogane, ker se je njegova vojska bojevala pod zastavo križa. Od tega časa, namreč od leta 313. naprej, je katoliška Cerkev postala svobodna. Ta svetovni dogodek praznujejo po naročilu svetega očeta katoličani celega sveta.

Zato priredi slovenska krščansko-socialna zveza za Slovence pliberškega okraja dne 22. junija 1913 pri Božjem grobu veliko slavlje, da proslavi

Konstantinov jubilej.

Ta pogled v slavno preteklost katoliške Cerkve naj bo nam Slovence ob enem znamenje in kašipot v bodočnost. — Iskreno katoliško zavest starih katoličanov-mučnikov bi radi vzbudili v srcih koroških Slovencev, posebno v srcu naše mladine, zato se hočemo ta dan navdušiti za evharistijo, ki je tvorila pri katoličanih prvih stoletij ono skrivno moč, v kateri so končno zmagali! 22. junij bo torej za pliberški okraj ob enem

evharistična manifestacija.

Slavlje pri Božjem grobu dne 22. junija se bo vršilo po sledečem s p o r e d u :

Ob 6. uri: Sv. maša z blagoslovom. — Najsvetejše ostanke izpostavljeni do pol 9. ure, med tem tihe sv. maše.

Ob pol 9. uri: Procesija z Najsvetejšim.

Ob 9. uri: Slovesna sv. maša s pridigo. (Pridiguje č. g. korni vikar Franc Smodej. — Mašo bodo darovali mil. gosp. kancelar Janez Vidovic.)

Povabljeni so verniki, posebno mladina, da sprejemajo ta dan sv. zakramente ter si pridobijo s tem popolni jubilejni odpustek. Spovedovalo se bo pri Božjem grobu ob ravnem jutru.

V cerkvi in pri procesiji bodo »Orli« stali na častni straži.
Po božji službi

velik ljudski shod

pod milim nebom.

Pozdrav predsedništva »Slov. kršč.-soc. zveze«.

I. govor: Pomen evharistije v prvih stoletjih in v sedanjosti (g. Franc Terseglav iz Ljubljane).

Odmor za kosilo.

Popoldne: Nastop koroških »Orlov« (Proste vaje in telovadba na orodju.)

II. govor: Katoliška zavest naše mladinske in sploh izobraževalne organizacije. (G. dr. Jožef Hohnjec.)

Po shodu se vrši tombola v malem obsegu. Dobitkov bo precej! Za glavno tombolo bo o v c a. Karta za tombolo stane 30 vin.

Slovenska kršč.-soc. zveza.

Dokument.

Kako so pri zadnjem ljudskem štetju koroške Slovence šteli in koliko so jih našli, smo že poročali. G. poslanec Grafenauer je pisal, da nas niso šteli, ampak žrli — na papirju. Uradno ljudsko štetje ni bilo ljudsko štetje, ampak le tehtanje politične moči. Po premnogih občinah namreč sploh niso šteli po občevalnem jeziku, ampak po političnem prepričanju. Vlada je za vse to vedela, toda je k temu molčala. V Trstu in Gorici, kjer so delali Slovence pri ljudskem štetju krivico L a h i, je vlada pod pritiskom tamošnjih močnejših slovenskih strank odredila ljudsko štetje na novo, v Celovcu n. pr., kjer so se tisti posamezni Slovenci, ki gospodarsko niso odvisni od Nemcev, morali pri magistratu naravnost bojevati, četudi nekateri brezuspešno, za svoj slovenski občevalni jezik, pa vlada ni odredila novega ljudskega štetja, ker so v Celovcu šteli — Nemci. Da zato teh uradnih števil ne moremo pripoznati, ni treba menda zopet poudarjati.

Značilno je poročilo o ljudskem štetju v »Freie Stimmen«, ki ga je objavil ta list pred kratkim, in v katerem se kaže lažljivost uradnega ljudskega štetja, pa tudi vse nasilje in nasilna germanizacija nemško-nacionalne stranke.

»Freie Stimmen« pišejo o štetju po občevalnem jeziku, potem pa pravijo na podlagi rezultata ljudskega štetja po občevalnem jeziku, da je na Koroškem toliko in toliko Nemcev in toliko in toliko Slovencev.

V tem ravno obstoji vsa goljufija, da hočejo pri ljudskem štetju za Slovence, ki znajo nemško in so vsled razmer prisiljeni, da govore tudi nemško, tudi proti njihovi volji, vpisati pri ljudskem štetju občevalni jezik nemški, in da ga potem štejejo na podlagi uradnih števil za pravega pristnega Nemca in da se potem v vseh nacionalnih zadevah sklicujejo, da je tam bilo toliko — Nemcev in samo toliko Slovencev!

Po tem goljufivem ključu, ki ga »Freie Stimmen« v dotičnem poročilu od 21. maja 1913, priznavajo, nastavlja tudi nemške uradnike v slovenskih krajih. Celovški cerkvenih zadevah se včasih hočejo ozirati na te lažištevilke.

»Freie Stimmen« so tako naštele na Koroškem:

	1880	1890	1900	1910
Nemcev	241.585	254.632	269.960	304.287
Slovencev	102.252	101.030	90.495	82.212

Še več pa povedo sledeče besede v »Fr. St.«, ki zaslužijo, da jih dobesedno objavimo kot zgodovinski dokument nasilne germanizacije:

»Die größten Fortschritte aber lassen sich für die deutsche Umgangssprache in den gemischtsprachigen Gebieten feststellen; hier sind Ziffern erreicht, die deutlich beweisen, wie recht jene haben, die behaupten, daß die »windische« Landbevölkerung Kärntens, wenn sie, unbeeinflusst von slovenischen Hetzern, dem deutschen Kultur-einfluß ausgesetzt bleibt, nicht nur deutsch-

Podlistek.

Nesrečni Šime.

(Resnična zgodba iz vasi. — Spisal Iv. M.)

(Dalje.)

Drugi dan pa sta gnala Šimeta dva orožnika skozi Zalesje, vklejenega in izstradanega. Nizko mu je klonila glava, šibile so se mu noge, ko so ga zasramovali ljudje, pljuvali vanj in ga preklinjali.

»Tat, tat! Fej te bodi, prokletnik!« mu je udarjalo na ušesa od vseh strani. Pobili bi ga na tla in raztrgali, da ni bilo orožnikov...

Zdajnzdaj je pa Šime dvignil glavo in se čudnodivje zarežal ljudem v obraz.

»Norec, norec!« je vpila zadaj se drveča otročad.

»Mir!« je zavpil levi orožnik razjarjeno, popravil si na rami puško, pa zopet umerjeno korakal po stari prašni cesti poleg Šimeta.

Čez tri mesece se je Šime povrnil iz ječe. Upadel je bil in shujšan od stradanja, žalosten in potr radi grdega ravnanja z njim. Pravili so ljudje o njem, da je hotel dvakrat ulti iz ječe in da se je hotel enkrat obesiti, a so ga rešili.

Sedaj se je zopet potikal Šime doma krog bajte brez pravega dela. Mačeha se ga je izogibala še bolj, oče ga je pisano gledal in mu obračal hrbet.

Šime je bridko čutil to in bolelo ga je globoko v srcu. Vedel je, da se množi sovraštvo od dne do dne, da se vzdiguje zoper njega ves svet, da se pogreza vedno hujši propad med njim in drugimi ljudmi. Molčal je Šime in ugibal razne naklepe; pa ker mu ni padlo nič pametnega v glavo, je jel proklinjati ves sovražni svet, dokler ni onemogel utihniti in zasmrčal v kaki travi.

Če ga je kdo zmerjal in zaničeval, je razjarjeni Šime planil proti njemu, pokazal ostre zobe in stisnil pesti. Pravili so celo, da nosi pri sebi velik kuhinjski nož, zato so matere strogo prepovedale otrokom hoditi v njegovo obližje.

Nekoč v pozni noči je pa začul Klančnik čudno mukanje živine v svojem hlevu. Šel je pogledat in videl črno telo, ki se je gugalo v zraku sredi hleva. Prestrašen skoči bližje, odreže vrv in — Šime se mu težko hropeč zvali pod noge.

»Ti preklicana mrcina gnila,« se razjezi ogorčen Klančnik, »sedaj mi še svojo grešno dušo prodajaj v hlevu! Takoj ven, ti grešni potepuh!«

Zagrabil ga je in vrgel na kup gnoja

pred hlevna vrata, zaklenil hlev in odšel spat.

Šime se je pa čez nekaj ur prebudil iz težke omotice. V glavi je čutil bolečine, žile na vratu so mu bile zabrenkle, obraz zaripljen in spačen.

»Prokleti stavec, čemu si me odvezal!« je zagodrnjal jezno, vstal iz mehkega, smrdljivega gnojščca in se splazil domov na svoje ležišče.

Čez teden dni pa je prišel Šime v Klančnikovo izbo. Ravno opoldne je bilo, ko so južinali. Molče, brez pozdrava, brez besed je stopil na sredo izbe.

»Po kaj si prišel, potepuh?« se je zadržal nad njim Klančnik začudeno.

»Nikomur nič mar,« je zagodrnjal Šime polglasno in se zmedeno oziral po stropu. Vedel je, da je v Klančnikovi izbi vdolben v strop železen drog. Na ta drog se je ozrl Šime in si odvezal izza pasu dolg jermen. V kotu je pograbil stol, postavil ga pod drog in stopil nanj. Jermen priveže na drog in mu naredi zanjko. Nato vtakne glavo v zanjko, brcne stol in se spusti...

»Jezus, Marija! Obesil se bo!« zaječi prestrašena in osupla Klančnica.

»Hudič ga moti!« zavpije iznenaden hlapec in skoči za Klančnikom, ki je bil že pri Šimetu.

freundlich ist, sondern dieser Gesinnung auch entschlossen Ausdruck verleiht.« Po slovensko: »Največje napredovanje nemškega občevalnega jezika pa se da konstatirati v jezikovnomešanih okrajih; tu so dosežene številke, ki jasno dokazujejo, kako prav imajo oni, ki trdijo, da je bindišarsko prebivalstvo v deželi, če ostane, ne da bi vplivali nanj slovenski hujskači, pod nemškim kulturnim vplivom, ne samo Nemcem prijazno, ampak to svoje mišljenje tudi odločno pokaže.«

Nemški nacionalci so izgubili torej že vso sramoto za politično dostojnost; niti tajiijo torej ne več, da ponemčujejo, da vplivajo ponemčevalno na Slovence in šo poudarjajo, da z uspehom tam, kjer ni slovenskih buditeljev, slovenskih narodnjakov in učenikov, priznavajo, da zlasti skušajo ponemčevati s kulturnim delovanjem (šolo in državnim in deželnim denarjem)!

Ali bodo »Fr. St.« še tako nesramne in bodo to priznanje pri priložnosti, ko bo za nemške nacionalce neugodno, zopet drzno utajile, kakor so že neštetokrat? Da pri listu, ki ne pozna sramu, je vse mogoče.

Obenem pa so »Fr. St.« še povedale, kako skušajo Slovence na Koroškem najprej ponemčiti: Nemci so se vrgli na Podkloster, da bi zilske Slovence ločili od beljaških. V sredini koroške Slovenije, v borovljskem okraju, pa bodo Slovenci, prerokujejo »Fr. St.«, če bo šlo tako naprej, leta 1920. itak izgubili svojo večino, in potem bo tudi lažje naskočiti južnovzhodni del, to je slovensko Podjuno in slovenski velikovski okraj.

Tako bodo Slovenci razumeli hujskarijo, rovanje »Schulvereina« in »Südmarke« in zidanje raznih šolskih palač s številnim nemškim hujskaškim učiteljstvom v imenovanih krajih.

Toda osvobodjena ni bila samo balkanska raja, ampak tudi v koroškem vilajetu bo enkrat slovenska, krščanska raja osvobodjena iz zapadnoturškega jarma in se bo otresla stoletnega nemškega nasilstva!

Politične vesti.

Volitve v Trstu. Napredek Slovencev.

Dne 8. junija so se v Trstu vršile volitve za občinski in deželni zbor tržaški. Agitacija je bila na celi črti huda. Priseljenci Nemci so glasovali za laške liberalce. Slovenci so iz volilnega boja izšli z lepimi zmagami. V mestu samem je šest volilnih okrajev, in Slovenci so prišli v dveh, v 3. in 4. volilnem okraju v ožjo volitev z laškimi liberalci. V 3. volilnem okraju sta dobila slovenska kandidata dr. Ribář in dr. Slavik 483, oziroma 471 glasov, socialdemokratska kandidata po 382 in 389 in laška liberalna po 642 in 660 glasov. V 4. okraju so dobili slovenski kandidati po 687, 638 in 670, socialisti po 597, 593, 589 in laški liberalci po 1247, 1169 in 1173 glasov. Pa tudi v drugih okrajih v mestu so dobili slovenski kandi-

»Ti preklicani greh! Ali mi hočeš res pustiti črno svojo dušo v hiši!« vpije razjarjen gospodar medtem ko ga odvezujeta s hlapcem.

»S peklenščkom je v zvezi!« doda hlapec.

»Spravite ga ven, ven grešnika potepinskega, ven iz poštene hiše!« vpije prestrašena Klančnica.

Na tleh ga onadva neusmiljeno pretepata in obrcata, potem pa vržeta iz hiše...

Pobral se je Šime in zbežal...

Kočir je prišel tedaj mimo hiše.

»Ti, Kočir,« zakliče Klančnik, »spravi mi tvojega ta trapastega v norišnico, kamor spada, ali pa ga oddaj žandarjem! Če ga nočeš ti, ga bom pa jaz! Ta grešni potepin naj se mi več ne vlačí okrog hiše!«

Razumel ga je Kočir, a ni vedel, kaj bi odgovoril. Znano mu je bilo, kaj vse je že prizadejal njegov Šime Klančniku. Sram ga je bilo, zato je raje molčal. Žalosten je zmajal z glavo in odšel dalje.

Šime je pa ležal tedaj v bližini za plotom in poslušal Klančnikovo vpitje. Čul je pretilne besede in jih razumel.

(Dalje sledi.)

dati mnogo glasov. Tako v 1. okraju slovenski kandidat Škerjanec 300, socialist 431 in laški liberalci 578 glasov, v 6. okraju so dobili slovenski kandidati po okroglo 900 glasov, socialisti po 1400 in laški liberalci po 1100 glasov. V tržaški okolici je v 1. okraju izvoljen Slovenec Miklavac s 1158 glasovi, socialist je dobil 373 in laški liberalci 205 glasov. V 2. okraju je prišel slovenski kandidat dr. Pertot z 1068 glasovi v ožjo volitev s socialdemokratom Kopačem, ki je dobil 654 glasov; laški liberalci je dobil 536 glasov. V 3. okraju sta izvoljena Slovenca dr. Černe in Št. Ferluga.

Državni zbor.

V državnem zboru obravnavajo finančni načrt, s katerim hočejo dobiti denar za zvišanje plač uradnikom in pomagati zadolženim deželam. V sredo se je vršilo drugo branje. Zbornica gre na dopust. Prve dni meseca julija bo po daljšem presledku državni zbor zopet sklican. Pač pa bo nadaljeval seje proračunski odsek.

Spor na Balkanu. Nova vojska?

Nasprotje med Grki in Srbi na eni in Bulgari na drugi strani zavoljo razdelitve osvojenega ozemlja traja še naprej in postaja vedno bolj napeto. Vse tri države z mrzlično maglico pošiljajo čete na mejo, in ne samo po časopisju, ampak tudi po Bolgariji, Srbiji in Grčiji govorijo o neizogibni vojski in jo pričakujejo. Nobena stran ne odnehati; Bolgarija bi rada postala veličina na Balkanu, ki bi med balkanskimi državami igrala vodilno vlogo; pri svoji zahtevi se sklicuje na pogodbo s Srbijo pred vojsko s Turki, kako si bodo razdelili osvojeno zemljo. Srbi pa se sklicujejo, da so storili več, kakor so bili dolžni po pogodbi in da so Bolgari zavzeli Odrin le z njihovo pomočjo. Zato je treba pogodbo popraviti, pravijo, zlasti še, ker Bolgarija dobi po vojski več ozemlja, nego je bilo prej pričakovati, Srbija pa manj, ker odpade Albanija; zlasti še hudo občuti, da ni dobila pravega dohoda do morja. Zato hoče vzhodno Makedonijo, da pride do morja pri Solunu. Njihova zahteva sloni na pravici. Grki pa netižo sovraštvo, da bi se kot tretji veselili koristi, ki bi jih imeli iz spora. Črnagora bo v slučaju vojske priskočila na pomoč Srbiji, ker je tudi tam prej dobila pomoči. Črnogorski kralj je že upokljal pod orožje 15.000 Črnogorcev in jih pošlje v Makedonijo. Ruski car je poslal v Sofijo in Belgrad pismo, v katerem pravi, da bi bila nova vojska med brati greh in da želi v sporu med obema državama razsoditi. Ker so proti vojski odločno tudi Angleška, Francoska, pa tudi Nemčija, je upati, da ne bo prišlo do vojske, ki jo je neki nemški list z vidnim veseljem že napovedal, ker je Srbija baje odpoklicala iz Sofije svojega poslanika Spalajkoviča.

Dnevne novice in dopisi.

Koroški Slovenci, pojdimo v narodnih nošah na katoliški shod v Ljubljano! Dne 24. avgusta se zbere v Ljubljani na katoliškem shodu slovensko in hrvaško ljudstvo. Takrat pohitim tudi koroški Slovenci v velikem številu med svoje brate v središče Slovenije, da se ob velikem navdušenju na novo ogrejejo naša srca. Mnogo odličnih gostov iz vseh avstrijskih dežel bo takrat gledalo manifestacijo katoliškega ljudstva — prihite tudi Poljaki in Čehi. **Zato pa koroški Slovenci pohitim na katoliški shod v Ljubljano v prelepah svojih narodnih nošah, da tako najbolj pokažemo svetu, da slovenski narod na Koroškem še živi in da hoče krepko živeti.** Povsod agitirajte v tem zmislu, povsod se domenite med seboj, da pohitite v Ljubljano v naših narodnih nošah. Prihodnji teden dobe župni uradi zglasilnice za katoliški shod — oglašajte se pridno! Iz Koroške bo vozil v Ljubljano posebni vlak.

Vse člane Koroške podružnice S. P. D. uljudno opozarjamo, da naj kar se da kmalu po že doposlanih jim položnicah poravnajo članarino (6 K). Društvo mora za vsakega člana plačati »Vestnik« in ima tudi sicer letos jako visoke izdatke, že zato bi gg. člani morali biti točnejši s plačevanjem. Večkratno opominjanje povzročča društvu le nepotrebne stroške. Odbor.

Ustanovni shod društva za varstvo domačije. V soboto dne 7. junija se je vršil v dvorani trgovske in obrtne zbornice v Celovcu ustanovni shod društva za varstvo domačije na Koroškem. Shod, ki se ga je udeležilo lepo število odličnega občinstva, tudi nekaj Slovencev, je otvoril in vodil Njega ekselencija gosp. deželni predsednik dr. Fries-Skene, ki je posebno prisrčno pozdravil g. grofa Claryja, štajerskega deželnega namestnika, predsednika društva za varstvo domačije na Štajerskem. Gosp. deželni predsednik je uprav pesniško opisal lepoto domovja, katero varovati in ohraniti je naloga društva. Lepe domače hiše izginjajo in na njih mesta postavljajo poslopja, ki niso primerna kraju, izginjajo lepe narodne šege in navade, izginjajo narodne noše, domača govorica, vse, kar je lepo in kar je domače; nihče naj ne misli, da bo društvo nasprotovalo gospodarskemu napredku, modernim pridobitvam! — Grof Clary je v prisrčnih besedah razložil pomen društva za varstvo domačije, ki je tudi obenem sredstvo zoper beg z dežele v mesta, ker goji ljubezen do domače grude. Društvo, ki na Štajerskem že uspešno deluje, ne bo oviralo napredka, pač pa bo pri vsem napredku varovalo posebnosti naše lepe domačije, posebne lastnosti ljudstva; kmet na deželi n. pr. naj ohrani lepe svoje šege in noše na deželi, naj jih s pridobljeno izobrazbo ne zavrne, naj ne postane mešan na deželi, ampak ostane kmet. — Tajnik društva za varstvo domačije na Štajerskem, g. dr. pl. Semetkowski, je govoril o nalogah društva, g. profesor Krasnik iz Beljaka pa v obrambo domačije priporočal društvu boj zoper alkohol. Članarina za društvo znaša 2 K na leto, za društva pa 10 K na leto. Za predsednika društvu je bil izvoljen g. deželni predsednik, za podpredsednika (deželni odbor) baron pl. Sterneck. Izmed Slovencev sta bila v odbor izvoljena č. g. Janez Schaubach, dekan v Domačalah, in č. g. Jurij Truhnk, župnik na Peravi.

Drobne vesti. Cesar je ukazal, da naj se vsi rezervisti vojne mornarice izpuste na dom. — Grof Zeppelin je priplul 9. t. m. s svojim vodljivim zrakoplovom »Sachsen« na Dunaj. Občinstvo je grofa burno pozdravljalo in cesar ga je odlikoval. Zrakoplov namerava kupiti naša vojaška uprava in ga dobi za en milijon dvestotisoč kron. — V Miesbachu na Bavarskem se je v predoru udrla na delavce plast zemlje in zaslula štiri delavce; med temi so trije Slovenci iz Goriške. — Gospod Josip Mašera, vikar v Št. Mauru pri Gorici, je starosta slovenske duhovščine v goriški škofiji. Šteje 84 let. Najbolj zanimivo je dejstvo, da je v Št. Mauru nepretrogoma že celih 53 let. Je pa še čil in krepak in tamošnje ljudstvo ga ima kot za svojega »očka«. — Na katoliški shod v Ljubljani pride več odličnih Poljakov. — Peš okoli sveta hodi Bolgar Peter V. Bonev s svojo ženo in sinkom. Potovati je začel leta 1901. V 15 letih mislijo prepotovati vse dežele sveta. Preživljajo se s prodajanjem svojih slik. — Obolel je spovednik sv. očeta, kardinal Vives y Tuto. Vsled prenapornega delovanja se mu je omračil um.

Slovenska županstva — odgovorite nemškemu »Schulvereinu«! Vsa nemška županstva, da celo slovenska, prosí te dni nemški »Schulverein« za podporo. Slovenska županstva naj odgovore na to nemško predrznost s tem, da vsaka slovenska občina določi stalni letni prispevek »Slovenski Straži«. V vsakem občinskem odboru naj se dobi kdo, ki ta predlog sproži. Ne spimo, ko naskakuje narodni sovražnik na vseh koncih in krajih — branimo slovensko mejo!

Katehete, pozor! Medtem, ko se drugod šele posvetujejo, kako bi prišli do enotnega šolskega molitvenika, ga mi Slovenci že imamo. V besedilu smo z njim združeni vsi Slovenci; vprašanje, ali naj bo molitvenik le za otroško dobo ali tudi za kesneje, je idealno rešeno: dva imamo, ki sta v glavnih molitvah enaka, a večji molitvenik je precej razširjen, in morda izmed vseh molitvenikov najzanimivejši. Le-ta sta: »Šolski molitvenik« in »Večno življenje«, oba od g. dr. G. Pečjaka, c. kr. gimn. kateheta v Ljubljani, potrjena tudi od našega preč. kn. šk. ordinarijata. V nekaterih župnijah so ti molitveniki že vpeljani in se izvrstno obne-

sejo. Otroci imajo veliko veselje ž njimi, katehet pa veliko olajšavo, zlasti pri pripravi za sprejem sv. zakramentov in pobožno udeležbo pri sveti maši. Zato se je naše katehetsko društvo — po daljšem posvetovanju — soglasno izreklo za imenovanje molitvenika, posebno še raditega, ker so se pod gotovimi pogoji dosegle z n a t n e ugodnosti, o kojih bodo vsi gg. katehetje obveščeni. Če bi kdo še želel kakega pojasnila v tej zadevi, naj se izvoli obrniti na g. J. Žel, p. Hodiše pri Celovcu. — Omenjene molitvenike ima tudi v zalogi trgovina S. K. S. Z. v Celovcu, in sicer po sledečih cenah: Šolski molitvenik z rdečo obrezo 80 h, z zlato obrezo 1 K 20 h. »Večno življenje« z rdečo obrezo 1 K 20 h, z zlato 1 K 60 h, v finem šagrinu z žepkom 2 K 50 h, vatirano 3 K 50 h. Zadnji dve vezavi ste posebno primerni kot darilo za birmance. Z ozirom na veliki pomen in trajno korist dobrih šolskih molitvenikov vabimo vse gg. katehete na delo s klicem: tolle, lege! — Slov. katehetsko društvo za Koroško.

Ladje, čolni, ki so v vporabi za plačilo, bodo po predpisih letos preizkušeni: Ob Baškem jezeru za občino Marija na Zili in Bekštajn v ponedeljek dne 16. junija ob pol 10. uri dopolne na severnem pristanišču na otoku. Ob Vrbskem jezeru za občini Vrba in Logavas v torek 17. junija ob četrt na 10. uro dopolne na pristanišču ob Vrbskem gradu.

Gospod katehet Almer v Velikovcu je na našo notico v zadnji številki glede njegovega govora na »Schulvereinovem« shodu v Slovenski Bistrici objavil v »Kärntner Tagblattu« »Poslanec«, v katerem se sicer zelo slabo, zato pa tembolj samozavestno zagovarja. Ni ravno lepa lastnost, da skuša g. Almer čitatelje »K. T.«, ki niso brali »Mira«, tudi kolikortoliko speljati na led, ko piše: Pravico imam, čutiti, misliti, in tudi govoriti za svoj nemški narod; in te svoje pravice si kot Nmec ne pustim jemati od nikogar, prav od nikogar, najmanj pa od urednika ali dopisnika kakega »Mira«; potem se huduje nad dopisom v »Miru«, ki je poročal, da g. Almer ni imel pridige pri šolski maši, vsled česar se tisti, ki ne zahajajo k n e m š k i pridigi, mašo zamudili, ker niso mogli vedeti, da ne bo pridige. G. Almer pravi, da ni dolžan pridigovati in da je pridigoval le nepristransko mislečemu g. dekanu na ljubo. — Lep ta način polemike res ni, g. Almer. Kdaj pa Vam je naš list prepovedoval, da kot Nmec ne smete čutiti, misliti in govoriti za svoj narod? Nikdar ne! Menda vendar ne menite, da se pravi na Schulvereinovich shodih slovenske renegate utrjevati v njihovi zmoti in hujskati jih proti lastnemu rodu »govoriti za nemški narod«? To se pravi le, delati krivico tujemu, slovenskemu narodu. Zdi se, da se tega tudi kolikortoliko zavedate, ker na to, kar Vam je »Mir« res očital, niste odgovorili. Ponoviti moramo še enkrat, če bo kaj izdalo, da katoliška Cerkev odpadništvo obsoja in da ni katoliški princip, pomagati manjši narod raznarodovati in podpirati nasilna, krivična sredstva za raznarodovanje. »Schulverein na jugu med Slovenci nikjer ne brani ogroženih Nemcev, prav nikjer, g. Almer, pač pa raznaroduje, ponemčuje Slovence s pomočjo nabranega denarja in jim s ponemčevanjem jemlje narodno ter — kar je naravna posledica — tudi versko značajnost. Še več! Prizadeva si, kjer le more, s pomočjo denarne podpore za šole vzbuditi v slovenskih striših nizek magon, žrtvovati pouk krščanskega nauka v šolah za slovenske otroke za časnih dobiček. Ali je to krščansko, je to katoliško? In za tako protikatoliško društvo se, g. Almer, pehate in dajete na ta način našemu ljudstvu pohujšanje. Ker tega ne moremo trpeti, zato tudi ne bomo tiho! Če res čutite, mislite in hočete v govorih delati za svoj nemški narod, potem zastavite svoje moči, da rešite v protestantizmu, v »proč od Rima« gibanju in svobodomiselstvu potapljaajoče se narod in pustite pri miru naš revne Slovence, ki hočemo le svojih pravic, in ki vsled krivic, storjenih nam od Vaših rodni bratov, narodno itak komaj še dihamo. Če boste na tak način na shodih nemških katoliških društev govorili tudi več kot po dve uri, bomo Vašo požrtvovalnost le hvalili, in ne mislite, da bi Vam potem to kdo očital, tudi če bi zavoljo grlobola izpustili tupatam

kako pridigo, ker vemo, da dobri govori na shodih (pa ne na Schulvereinovich) včasih več zaležejo, kakor par pridig v cerkvi. Vaše sklicevanje na nepristransost gospoda dekana pa je tu povsem neumestno; ravno ker je g. dekan nepristransk, ne bo Vaših govorov na Schulvereinovich shodih odobral. Nikar si ne domišljajte tega! Konečno pa izjavljamo, da ne odgovarjamo morda zavoljo »kakega Almerja« — da se izrazimo v tonu gospoda kateheta Almerja v »Poslanec« — ampak ker ne maramo nobene zmote med ljudstvom in ker ljubimo jasna načela!

G. Almer se je sam obsodil s tem, da je začel z »Miom« polemizirati obenem v »Tagblattu« tudi v »proč od Rima« glasilu v »Freie Stimmen«. Obema listoma je poslal enak »odgovor«; ker pa tudi pri najboljši volji dvema gospodoma ni mogoče služiti, mu je črtal nekaj »K. Tagbl.«, nekaj pa »Fr. St.«. Manjka samo še, da mu njegov gospod prijatelj »poslanec« prevede na slabo slovenščino in to objavi v »Štajercu«. Prejeli smo v tej zadevi tudi od druge strani odgovor, ki ga pa ne objavimo; saj se je gospod katehet sam obsodil in bi bilo vsake nadaljnje besede škoda!

V službi nemškega »Volksrata«. Učitelj Fleiß v Kazazah, renegat, kakor jih je mnogo med koroškim učiteljstvom zavoljo kruha, ki ga deli deželni šolski svet, je dobil od zgoraj sunek in se zdaj pridno uči slovenščine. Nemški »Volksrat« je namreč deželnemu šolskemu svetu dal povelje, da mora dobiti nadučiteljsko mesto v Globasnici nemškutar Fleiß. To je čisto odkrito povedal neki Volksratov zaupnik. Kako se upa Benda na Volksratovo povelje predlagati tega človeka za Globasnico, ki prvič ni kvalificiran, pa tudi ni vreden za to mesto? Saj je Bendi znano n. pr., da je g. nadzornik v Kazazah že od 9. ure naprej poučeval v šoli in moral do približno enajste ure čakati, da je prišel v šolo ves zaspan učitelj Fleiß. In takemu učitelju na ljubo ne reši šolska oblast kompetence za Globasnico, da se bo med tem časom naučil toliko slovenščine, da bo lahko delal izpit v — Celovcu. Čisto enako je z nadučiteljskim mestom v Št. Lenartu pri Sedmih studenih. Ali ne bo konec temu škandalu? Čaka deželni šolski svet res, da bomo na drug način dregnili v ta Avgijev hlev?

»Heimatschutz« imenujejo v Celovcu ustanovljeno društvo za varstvo domačije. Društvo ima lep namen ter ima v osebi gospoda deželnega predsednika gotovo izbornega in delavnega predsednika z najboljšimi, najčistejšimi nameni. Kljub temu pa do društva nimamo pravega zaupanja. Kako neki? Saj niti k ustanovnemu shodu niso dobili vabil najodličnejši celovski Slovenci, niti naše uredništvo ni prejelo vabila in je bila na shodu temu primerna tudi udeležba od strani Slovencev. Kako naj si tudi predstavljamo, da bi na primer ravnatelj Ludovik Jahne kot odbornik društva mogel skrbeti za varstvo domačije, za varstvo naravnih krasot in posebnosti med Slovenci, ko je vendar on tisti, ki je sistematično pačil stara lepa slovenska krajevna imena in je iz Grlovca v Karavankah napravil »Ferlacher Horn«, Zelenico je prekrstil v Spinatkogel, Golico v Kahlkogel, Košuto v Hirsckuh itd. Pred par leti je izdal celo brošurico, v kateri je objavil naravnost izmišljena nemška imena za gore s samoslovenskimi imeni. Jahne v društvu za varstvo domačije in kozel v zeleniku sta si do pičice enaka!

Razstava domačih zajcev. Društvo za izrejo kunccev za Koroško v Celovcu priredi od 15. do 17. avgusta t. l. v Kronšahnerjevem vrtu, šentvidsko obmestje 27, pod pokroviteljstvom kneza Henrika Orsini-Rosenberg drugo veliko, splošno razstavo kunccev. Na ogledu bodo kunci vseh pasem, potem izdelki, kožuhovina, usnje, kože, hrana, tozadevno slovstvo itd. Vsi zajčjerejci in interesi so naprošeni, da se razstave udeležijo. Prijave naj se naslovijo na voditelja razstave J. Lumpé, Celovec, Fröhlichova ulica 16.

Gimnazijec umrl. V Celovcu je umrl v bolnišnici sester elizabetink dijak šestega gimnazijskega razreda Janez Fleischmann, star 17 let.

Dediča iščejo. Dne 25. septembra 1912 je umrla v Potoku v občini Smerče brez vsake oporoke gostilničarka Marija Janšič.

Okrajno sodišče v Podkloštru pozivlja postavnega dediča Andreja Janšiča, o katerem ni znano, kje je, da se zgleda do 12. majnika 1914.

Od krave nabodena. Posestnico Marijo Šefman v Bilčovsu je krava nabodla z rogovi v levo stran trebuha in ji zadala 15 cm široko rano.

Samoumor. Na Križni gori pri Celovcu se je v bližini drugega ribnika ustrelil z revolverjem v glavo neki Jožef Hein iz Gradca. Nezavestnega so ga prepeljali v deželno bolnišnico, kjer je umrl, ne da bi se bil prej kaj zavedel.

Samoumor vojaka. Pri 17. pešpolku v Celovcu se zadnji čas samoumori moštva zelo množijo. Iz malenkostnih vzrokov si vojaki poganjajo krogle v glavo. Kje je iskan vzrok? Je to žalosten pojav verske brezbriznosti sedanjega časa sploh? Dne 10. t. m. se je ustrelil v vojašnici med menažo ob pol 12. uri opoldne v skupni vojaški sobi s službeno puško infanterist 17. pešpolka Anton Brvar.

Kdo je zalagal »Hamidie«? »Slovenec« se poroča od zanesljive strani, da je vojna ladja »Karol VI.« med balkansko vojsko zalagala turško križarko »Hamidie« na odprtem morju s premogom in hrano.

Željnje pri Velikovcu. (G. Dobernigg, pomagajte stricu Doberniku!) Tu pri nas stanuje v revni bajti znani Dobernik (stric našega državnega poslanca Dobernigga), ki se je hrabro vojskoval že pod Radeckijem in na Ogrskem. Zdaj na stare dni mu prede slaba in živi od milodarov dobrih ljudi, podpira ga tudi kolikortoliko važenberška občina. Pred kratkim je šel tudi v Velikovec, da mu tam napišejo prošnjo za podporo na ministrstvo. Kaj rad pripoveduje, da je njegov nečak državni poslanec, da se še živo spominja na Potnikove na Djekšah, kjer je bila mati Dobernigova doma, o vojskah, kjer se je bojeval itd. Mi pa vprašamo: Bi ne mogel naš »neumorno delavni« državni poslanec Dobernigg vtakniti v to zadevo svoj »germanski« nos in izposlovati pri ministrstvu primerno podporo za svojega strica? Saj se pri vsaki priliki baha o mogočih zvezah, ki jih ima s tem oli onim ministrstvom in s svojim vplivom. — A naš Dobernigg ima gotovo druge skrbi. Most od Belta do Adrije, trializem in drugo mu šumi po možganih, tako da ne ostane kaj skrbi za svoje ljudi. Saj je nam tudi znano, da so skrbeli za njegovega očeta na stare dni usmiljeni bratje v Št. Vidu. Mar se sramuje svojcev, ker so bili Slovenci? Bo menda že tako!

Podklošter. Konstantinov jubilej bodo praznovali župnije: Brnca, Št. Lenart in Podklošter z jubilejno procesijo na Sv. Višarje. V nedeljo popoldne, dne 15. t. m., ob 1. uri se odpeljejo udeleženci z vlakom do Žabnic ter se do pol 7. ure zvečer zberejo pri križu na Sv. Višarjih. Tukaj se snidemo z romarji, ki prihajajo vsako leto na ta dan iz Skočidola, Marije na Zili in iz Lipe - Strmca ter v svečani procesiji vkorakamo skupno v slovito cerkev Marije Višarske. — Zvečer in zjutraj bodo za romarje primerni cerkveni govori in cerkvene slovesnosti kakor bo tudi za vse romarje obilno priložnosti dobiti na Sv. Višarjih jubilejni odpustek. Zilani, ki se letos veselite zmage križa Kristusovega, pridružite se nam v lepem številu!

Velikovec. (Ne meščani, uradniki se razburjajo in hujskajo.) Pri vsaki priliki povdarjajo v naše kraje privandrani Nemci in svojemu narodu izneverjeni nemškutarji, kako radi s Slovenci »v miru živijo«. Da zares radi živijo v našem listu »Miru«, ker sami dajejo vselej povod, da mora naš katoliški list »Mir« vedno o njih pisati. Kar naravnost pa izjavimo, da te vrstice veljajo le gotovim hujskam, ne pa meščanom kot takim, ker ti povečini čisto drugače sodijo in mislijo, le žal da so odvisni, pa tudi premalo poučeni. Dopisniku lutrovskih »Freie Stimmen« in »Bauernzeitung« na splošno povemo, da kolofaktorjev društvo »Lipa« v svoji sredi ne trpi; te prepustimo vse nasprotnemu dopisniku. Tudi ni res, da bi bili v društvu v veliki večini »privandrani in nahujskani vajenci«. Takih iščite v svoji stranki in štejte, koliko je pristnih velikovskih trgovcev, obrtnikov itd.! »Lipa« ima z malimi izjemami le domačine iz mesta in

okolice. Da je oblast prepovedala vhod z zastavo v mesto, trdi nasprotni dopisun, da je bilo to prav. Kaj pa bi rekli Velikovčani, ako bi oblast prepovedala okoliškimi Slovincem vhod s s slovenskimi rokami prisluzenimi kronicami? Taki, ki vsakega prvega meseca svoje plače dvigajo v davkariji, že morejo tako govoriti in pisariti; a drugače je pri onih, ki živijo od dela svojih rok in pridnosti. O naukih, ki jih od ljudstva živeči dopisun nadalje daje Velikovčanom, kako se naj obnašajo v bodoče pri procesijah na Božjega Telesa, namreč, nič dati za smodnik, godce, ne okrasiti oken, stariši naj ne pustijo šolskih otrok k procesiji in naj izostanejo tudi veteranci, naj le lutrovsko navdihnjeni mazač lepo molči. S tem je le pokazal, da ne pozna naših razmer in postav. Šolski otroci spadajo pod šolsko postavo, in veteranci morajo avstrijsko in ne nemškonacionalno čutiti, sicer se njih društvo, v katerem je več Slovencev kakor pa Nemcev, mora razpustiti. Slovenski člani in podporniki gotovo nemško-nacionalnega društva, ako bi prišlo tako daleč, ne bodo podpirali. Ako bi se Velikovčani postavili na to stališče, da bi slovensko katoliško društvo v mestu ne smelo z zastavo javno nastopati, zlasti pri cerkvenih slavnostih, potem se pa lahko v bodoče vse potrebno ukrene, da tudi velikovška nemško-nacionalna društva v slovenski okolici ne bodo smela rogoviliti. Obdajte mesto z visokim in debelim nemškonacionalnim zidom, potem hodete pa ostali sami med seboj in od z r a k a živeli! Kar pišejo »Freie Stimmen« o nesramnem in nekrščanskem bojkotu »Narodnega doma«, je naravnost kaznjivo, in se le čudimo, da **c. kr. državni pravdnik molči!** Toda pišite, kar hočete, s tem le vlivate novega olja v svež in zdrav slov. ogenj. Kaj ste se že trudili z »bolanimi kravami« in »zadušenimi teleti«, ki so se v vaši bujni domišljiji pred leti v »Narodnem domu« izsekavala? In še do danes ni prišel nihče po tistih 1000 kron, ki jih je obljubil takratni najemnik onemu, ki mu to dokaže! Zares nesramna sredstva, ki se nikakor ne vjemajo s kulturo, kakršno nam ponujate. Kaj dosežejo huskarije zoper Slovence in »Narodni dom«, naj dokaže sledeča resnična historija: »Čez sedem let vse prav pride«, pravi slovenski pregovor, ki pa velja tudi za nemškutarje. Takrat so hoteli slovenski abiturijenti (študenti) prirediti v Velikovcu v »Narodnem domu« znamenstveni sestanek brez vsakega hrupa in poloma. Naši občinski očetje in »svetniki« so za to izvedeli in sklicali »alarm«-sejo, v kateri so pozvali državnega poslanca g. J. Nageleta, naj se takoj pelje v Celovec k (bivšemu) deželnemu predsedniku, da ta sestanek prepove. Drugi dan zjutraj ob osmi uri je bil vpliven velikovški Slovence poklican k c. kr. okrajnemu glavarstvu, kjer se mu je prigovarjalo pod pritiskom iz Celovca, naj bi sestanek izostal, ker so Velikovčani silno razburjeni in so tudi nemško-nacionalni dijaki že naročeni, tako, da se je treba bati medsebojnih spopadov. Dotični Slovenec ni za svojo osebo mogel dati nobene obljube, da bi sestanek izostal, ampak izjavil, da se hoče z drugimi o tem posvetovati. Soglasno se je sklenilo, da se sestanek vrši. Nato se je reklo pri okrajnem glavarstvu, da se bo še tekom istega dneva razsodilo, toda skoro gotovo v tem zmislu, da se prireditve prepove, ker je v nevarnosti javni red. Popoldne istega dne je bil zastopnik Slovencev zopet poklican na okrajno glavarstvo. Prepričan je bil, da se bo vse prepovedalo. Toda popolno presenečenje. Prve besede so bile: »Vi niti ne pričakujete, kaj Vam sedaj povem.« »Sestanek bo prepovedan«, je bil odgovor zastopnika Slovencev. »Ne, ravno narobe, slovenski abiturijeti smejo priti in izvršiti svoj sestanek. Velikovčani bodo čisto mirni, in tudi nemškonacionalnim dijakom se je telegrafično odpovedalo. Pa še bolj se bode čudili, ako vam povem, kdo je bil tukaj.« Slovenec odgovori: »G. Nagele.« »Da, zadeli ste«, pravi uradnik. »On je bil tukaj in prosil, naj Slovincem pustimo to veselje, ker«, tako je nadaljeval, »prepričan sem, prepoved bi Velikovčanom škodovala; jaz že danes čutim, danes so mi v »Narodnem domu« odpovedali pivo.« (Bila je, kakor omenjeno, sreda.) Zastopnik Slovencev o tem ničesar ni vedel. Še isti večer se je o omenjeni od-

povedi piva informiral pri najemniku, in ta je v resnici poslal zjutraj najprej šternbirtovega hlapca nazaj s pivom, potem pa sinu povedal: »Ako se je včeraj vaš oče peljal v Celovec, da bi k meni ne smeli priti slovenski dijaki, pri kateri priliki bi mogel kaj zaslužiti, potem tudi vašega piva ne potrebujem.« Kako mogočno je torej pivo! Isti Nagele, ki se je peljal v terek v Celovec, da prepreči slovenski dijaški sestanek, pa gre dan na to k okrajnemu glavarstvu v Velikovcu prosit, naj se Slovincem vendar privoščijo to veselje, samo da prodajo svoje pivo. — Tako se torej godi v Velikovcu, gospodine dopisun. Če bi ti bil posestnik kake pivovarne v Velikovcu, potem bi gotovo ne mazal tako neumnih in za naše meščane in obrtnike škodljivih bojkotnih člankov zoper »Narodni dom«. V pivu itd. je moč. To si morebiti že sam izkusil. Sicer pa bo »Narodni dom« še stal, ko boš ti že davno v večnosti premišljeval o »mirnem življenju s Slovinci«, če ti ga ne bo preveč grenil velikovški »Narodni dom«.

Št. Tomaž. (Gromovnik.) Kaj je to? To je velik top ali kanon, ki so ga č. g. župnik kupili, da naj se rabi namesto topičev (možnarjev) pri cerkvenih slovesnostih in grmi kakor grom. Je dva in pol metra dolga cev, na koncu odprtina 90 cm široka! Pritrjena je na dvokolnici, da se more prevržati in ravnati na vse strani. Je to res kaj posebnega! Vse ga je gledalo in občudovalo! Že v Celovcu, ko so ga domu peljali, so celo mislili, da je to kak »turški kanon« iz Skadra! Drugi dan so imeli pa druge misli. In kaj šele doma! Vsi so bili presenečeni, ko smo ž njim prvokrat streljali na cerkveno žegnanje prejšnj nedeljo. Vse je bilo navdušeno — pa res — strel iz tega gromovnika je nekaj drugega kakor iz topiča. Topič naredi »pek«, četudi močno, — toda strel iz gromovnika je močen in poln. Glavna reč pa, katera je namenila č. g. župnika, kupiti tak gromovnik, je ta, da je streljanje s tem strojem popolnoma varno. Vsak majhen otrok more ž njim streljati, ker je nevarnost popolnoma izključena.

Žabnice. (Visok obisk v Kan. dolini.) V petek dne 6. junija se je pripeljal g. dež. predsednik Fries-Skene iz Celovca v Kanalsko dolino, da si ogleda do sedaj mu neznane kraje in nekoliko spozna značaj in razmere ljudi. Ob 2. uri popoldne se je peljal visoki gost s samodrčem skoz Žabnice v Ukve do Pontabla. Vse je z veseljem pričakovalo visokega gosta, ki je radi svoje ljubeznivosti in dobrohotnosti znan po naši širni domovini. Kako ljubijo in visoko cenijo Žabničani sedanjega g. dež. predsednika, so pokazali s tem, da so v znak naklonjenosti razobesili zastave raz hiše ter tako pokazali svojo udanost in ljubezen do visokega gosta, ki se je tudi za vse zanimal, vse prav očetovsko pozdravljal, na vse strani dvigal v pozdrav svojo desnico in klical: »Imam čast, vas pozdraviti!« Oficielni sprejem je bil v Ukvah, kjer so se g. dež. predsedniku poklonili razni zastopniki iz Kanalske doline. Žabnice je zastopal g. župan Rosenwirt.

Brnca. (Poboljšajmo se!) Nemška predrznost zavzame pri nas že skrajne, neverjetne dimenzije. Kdo se ni z začudenjem prijel za glavo, ko je slišal, da namepravajo prirediti »Südmarkovci« 1. junija tu pri nas v slovenski Brnci svojo »slavnost«? Vsakemu se je nagubalo čelo in trpka misel je šinila skozi možgane; kajti vedeli smo vsi, da ta »slavnost« ne pomeni nič drugega, kakor čisto navadno izzivanje! Nehote, s silo se nam je vrivalo vprašanje: »Kako si le upajo? Kje vendar vzamejo toliko predrznosti!« Kajti vsakemu izmed nas je še živo v spominu, kakšne surovosti so počenjali ti »velekulturni« gospodje takrat, ko smo otvarjali naš slovenski dom na naši lastni zemlji v našem lastnem slovenskem kraju! Hoteli so nas takrat prepodili iz naše lastne domovine! — iz naše lastne hiše so nas hoteli vreči! Ukrasti so nam hoteli pravice, katere smo podedovali od naših prapradedov. Prepovedati so nam hoteli zidati na naših domačih, lastnih tleh in nas pognati kot berače po svetu! In sedaj pridejo ravno tisti »Südmarkovci«, ki so nas hoteli s koli pregnati iz naših hiš, ravno tisti »Südmarkovci«, ki so nas hoteli oropati naših stoletnih pravic in naših domov, ravno

tisti »Südmarkovci« pridejo in razpno svoje črne peruti preko naših poljan in raztezajo svoje grabežljive roke preko naših domačij! Toda to jim še ni dovolj — več, vedno več zahteva njihova nenasitnost: podjarmiti hočejo tudi našo osebno prostost, zasuznjiti hočejo tudi naše mišljenje! Kajti tukajšnji nemški podjetniki so svoje slovenske uslužbence prisilili, da se udeležijo nemške prireditve. »Ako ne pridete na našo slavnost — so jim rekli — lahko greste s trebuhom za kruhom; k nam se ne smete več prikazati!« Mar ni to skrajni terorizem? Ali se to me pravi: »Slovenec, če se nemudoma ne ponemčiš, te spodim kakor psa!« In to, dragi Slovenci, ljubljene rojaki, se vrši v naši lastni domovini! Privandrani tujci, ki jedo naš kruh in se rede in kupičijo bogastvo od naših žuljev, nas pode od mize kakor psa!!! Da pa nas ponižajo na najostudnejši in najpodlejši način, so začeli s podkupovanjem: dajali so po 5 kron onim Slovincem, ki so se hoteli udeležiti Südmarkovske prireditve. — Moj Bog, kam smo prišli!? Slovenci, mili bratje po 5 kron — reci in piši po pet kron torej so naše duše? Sram me je, da bi se pogreznili v zemljo! Umazanih pet kron ponujajo za vsakega Slovenca! Ali ni to vnebovpijoča predrznost? Niti psa se ne dobi tako poceni! In kdo je kriv, dragi rojaki, da se nas upajo tako sramotiti? Mar ne poleg vsega drugega tudi mi sami? Predvsem naša boječnost in strahopetnost, potem naša velika malobrižnost in nazadnje, kar je pa najhuje in najsrmatnejše, naše nemškutarjenje. Saj celo naši slovenski fantje in možje, ki so vpisani v slovenskih društvih, prepjevajo zunaj po cesti nemške pesmi. Človek bi tega ne verjel, če bi ne slišal na lastna ušesa in videl na lastne oči. Ljudje božji, ali ne pomislite, da s tem sami sebi v skledo pljujete? Ali vas ni strah, ko kopljete sami sebi jamo? In ali vas ni prav nič sram, ko se spomnite, da poveljujete s tem tiste ljudi, ki bi nas najraje v žlici vode utopili? Oni se vam pa smejejo, češ: »Oslji, sami sebi šibo pleto, da jih bomo topli.« Našel bi lahko še nešteto takih sramotnih in žaljivih dejanj, toda rudečica me obliva in srce mi krvavi, če samo mislim na to dolgo vrsto narodnih grehov. Ampak prej vendarle ne morem zaključiti, dokler ne povem še nekaj, kar se bo zdelo glovo marsikateremu Slovincu neverjetno: So pri nas »Slovinci«, ki so vpisani v !!! »Südmarki« !!! In našel se je tudi človek, ki ga je rodila slovenska mati, človek, ki je do svoje sive starosti veljal za Slovence, a je sedaj na stare dni, ko se takorekoč poslavlja s tega sveta, za ubogih par grošev dal potujčevalnemu društvu »Südmarki« svojo lastno zemljo na razpolago — — — Slovenci, Slovenci, kam bomo prišli? Spomnimo se pregovora: »Strela udri iz višine izdajalca domovine!« in poboljšajmo se! Ne sramotimo samih sebe in recimo: »Ne, tako ne sme več naprej!«

Celovec. (Shod trgovskih pomočnikov.) Prejeli smo: V soboto, dne 7. t. m., je bil v »Kärntnerhofu« shod trgovskih pomočnikov za zboljšanje njihove službe in sicer zavoljo opoldanske ure, zavoljo dopusta, in da bi imeli trgovski pomočniki vsako nedeljo prosto. Ko so mi poslali povabilo, sem se shoda udeležil tudi jaz; seveda samo iz radovednosti, ker se mi je že prej sanjalo, kaj da bo! Celovških govornikov ni bilo nobenega, temveč samih Beljačanov. Prvi govornik je govoril prav pošteno in v korist trgovskim pomočnikom, pa še na njegov govor je zadonel večkratni »Heil!« Drugi govornik (Einspinner) je hodil po drugih potih. Že prva njegova beseda je bila: Die Geschäftsdienner müssen deutsch organisiert werden. Rekel je tudi, da bo le nemška delavska stranka priborila, da bodo trgovine ob nedeljah zaprte. Toda, je rekel, skrbeti hoče le za Nemce, Slovenci pa naj se sami potrudijo (dočim je bila na shodu večina Slovencev). Kaj pametnega res nisem slišal od tega moža. Oglasiti se sicer nisem hotel k besedi. Ko je pri zapisovanju udov prišel tudi k meni in me povabil k pristopu, sem mu pojasnil, da sem sicer trgovski pomočnik, da pa ne pristopim. Povedal sem jim, da ne smejo misliti, da so v Celovcu trgovski pomočniki sami politični hujskači ali Nemci, temveč povečini so Slovenci, in da si Slovenci tudi brez te stranke

lahko zboljšajo svoj stan. Vem, da se za ljubljanske trgovine ta stranka ni nič brigala, pa so že nekaj let trgovine ob nedeljah zaprte.

Št. Jakob v Rožu. (Naprednost napredne požarne brambre.) V zadnji številki »Mira« sem bral, da se je v Št. Jakobu ali pravzaprav v Veliki vasi ustanovila čisto nova, a bolj napredna požarna bramba. Ker nisem vedel, zakaj da je ta požarna bramba tako zelo napredna, sem vprašal enega teh brambovcev in ta mi je to z velikim navdušenjem začel razlagati in dokazovati. Rekel je, da se bo naprednost nove požarne brambre najprej pokazala s tem, da se ne bo več tako daleč ponižala, da bi prangala. Pranganje je za Marijino družbo, ne pa za napredne brambovce! Drugo znamenje naprednosti bo nemška komanda. Nekateri sicer hočejo, da bi g. havptman koj slovensko komandirali, a modre glave so kmalu spoznale, da bo g. havptman z nemško komando veliko več opravil, ker si bo s tem nemčurske brambovce bolj navezal na sebe. Tudi jih bo nemška komanda veliko bolj navdušila in bodo zato z veliko večjo korajžo gasili. Prav posebno pa se bo pokazala naprednost te brambre v tem, da bo pomagala nekemu zopet do občinskega korita in potem bo po celi šentjakovski občini zasvetila luč napredka. Moj prijatelj je tako lepo govoril, da sem tudi jaz spoznal, kako potrebno je bilo ustanoviti tako napredno brambo, ki ima tako blage namene. Zato ji kličem: hajl, požarna bramba, živio fajerber!

Podgrad pri Medgorjah. (Pogreb.) V torek, dne 10. t. m., dopoldne je bil v Podgradu pokopan Blaž Kus, podomače Mežnar, kmet v Podgradu, oženjen, oče štirih otrok; dosegel je starost 70 let. Vzrok njegove smrti je bil želodčni rak. Njegova družina je prišla sem iz fare Galicije pred 22. leti. Zdaj pa je mož našel tukaj počitka kraj. Domači č. gospod so ob grobu izpregovorili ganljivo slovo. N. p. v m.!

Št. Vid v Podjuni. Cerkveni shod na praznik župnijskega patrona — sv. Vida bo v nedeljo, dne 15. t. m. — Po običajnih procesijah iz sosednih župnij bo pri slovesni službi božji vmeščenje (inštalacija) novega župnika vlč. gospoda Petra Serajnika. Novi gospod župnik: Dobrodošli!

Podljubelj. (Ropotec doli!) Prijatelj mi piše nekaj, kar kaže naše nemčurje v vsej smešnosti, in zato ne smem zamolčati: »Vse mogoče glasove od pijanih in razposajenih ljudi se sliši pri nas ponoči; nihče se še ni pritožil, da nima zavoljo tega miru ne podnevi ne ponoči. In ravno zadnjo nedeljo se je slišalo kričanje vseh mogočih ponočnjakov, tudi naše »visoke gospode« ob vsaki uri ponoči, a nikomur, najmanj pa občini pade v glavo, da bi posegla vmes in vasi dala potrebni nočni mir. A zgodi se, da neki Slovenec na svoje drevo napravi majhen ropotec, da odganja zveri, ker je hiša tik gozda. Če ta ropotec žene veter, se pri zaprtem oknu niti v isto hišo ne sliši, še manj pa v bližnje hiše. Pa takoj pride povele od občine, sestavljeno seve v Podljubelju in samo podpisano pri občini, da v 24. urah odstrani ropotec, »ki noč in dan dela polom, kadar le veje kaka sapica, tako da se prebivalci Podljubelja pritožujejo, da nimajo miru«. Ako dotičnik ne odstrani, se mu grozi s tožbo. Groza in strah, da ima naša visoka cilindrska gospoda tako občutljive živce za mali ropotec, a nobenih za ponočne sove, ki jim pod okni do štirih zjutraj kričijo! Tej gospodi priporočamo, da naj malo manj ropota s svojo neumnostjo in rajši poišče tisti paragraf, ki pravi, da ima občina pravico prepovedovati ropotce, ki odganjajo nadležne zveri. Da se ropotec ni odstranil, je vzrok to, da je »gospoda« rekla, da bo na njega »na peste« (dobitke) streljala, in to čast hočemo ropotcu še privoščiti.« — Tako, prijatelj. Pridenem samo: nemčurji pač niso zdravi, če ne pokidajo katero.

Borovlje. (Vlak ponesrečil.) Hudo preganja usoda našega pileja. Na pustni torek si je dovolil špas, da je primrznil, a v nedeljo, 8. junija, bi mu kmalu vsa rebra polomilo. Vsled večjega prometa ob nedeljah so upregli večjo lokomotivo, težko in staro. Za tako pa je tir preslab. Pa tudi opozorilo se je menda že prej, da je les na prvem ovinku iz Borovelj že slab, a višji se

niso zmenili za to, tako vsaj se govori. Ko v nedeljo ob 3. uri 12 min. popoldne vozi vlak iz Borovelj, se na omenjenem ovinku uda tir, tračnice se umaknejo in vlak teče po lesu in gramozu. Tir je okoli 20 m poškodovan. Takoj pride drug vlak, ki pripelje orodje, da vzdignejo vlak in ki sprejme potnike. (Ponesrečil se ni nihče, samo nekaj strahu so prestali.) Cel popoldan in še pozno v noč ob svitu bakelj so vzdigovali vlak, posebno težko lokomotivo. Ponoči šele je izginil vlak od kraja nezgode. V ponedeljek je bilo že vse v redu, samo bela signalna tabla še opominja vlakovodje na kraj nesreče.

Škocijan. (Razno.) Smrtna kosa v največjem času pri nas pridno kosi. Iz Srejsmo v kratkem pokopali Kornikovo mater Nežo Lužnik in Urhovo babico Marijo Kačnik. Dne 2. junija, v ponedeljek, po nedelji presv. Srca Jezusovega, so pa mogočni škocijanski zvonovi ubrano peli v slovo žalostno pesem 18letni deklici, Mičejevi Kristini Bavtižar v Podgradu. Blago, ponižno in pobožno dekle je pač zaslužilo velikanski pogreb, ki so ji ga priredili ljudje, posebno mladina, zbrana od blizu in daleč. V srca segajoči nagrobni govor domačega gospoda župnika in ubrane žalostinke cerkvenega pevskega zbora so morale izvabiti solze tudi človeku, ki jih sicer ni vajen. Kristina, počivaj v miru in bodi zgled še posebej naši slovenski mladini! — Ko je v Št. Vidu v Podjuni klestila toča, je tudi našim faranom v Vinarih, Žamanjih in na Lancovi povzročila obilo škode, tako, da bo pri marsikateri, sicer bogati hiši huda za kruh. Drugače se pa nam obeta boljša žitna letina, kot se je kazala v igredi.

Laurin & Klement

Novi 1913 modeli

Vzorne konstrukcije iz materijala brez napake z nedosegljivim funkcioniranjem

7/20 HP.	13/30 HP.	16/40 HP.
Nagli, odprti športni vozovi kupeji za zdravnike, landauleti in limusini	Hitri, odprti vozovi za potovanje, elegantni limusini, landauleti za vožnjo po mestih	Šesterosedelni športni faetoni luksus landauleti in limusini Pullmanovega sestava, z notranj. vodstvom

Tovarna v Mladi Boleslavi.
Filialke: Praga, Brno, Dunaj, Budimpešta.

Velikovec. (Društvena zastava »Lipe« pri procesiji.) Kar čudom sem se čudil, kaj »Velikovčane« (recte: par velikovških napetih valpetov) vse ne razburja. Zadnji »Mir« je razkril, da so poslali celovškimi »štincami« in »Allg. (Herren-) Bauern - Zeitung« »ogorčene« pritožbe nad slovensko »predrznostjo«, ker so se le-ti udeležili na praznik presv. Rešnjega Telesa procesije s svojo novo društveno zastavo. Puhle glavice hočejo s tem u m e t n o oznanjati »razburjenje«, »ogorčenje«, »žalitev Nemcev« itd. Pozabijo pa, da se le Bogu v čast nosijo zastave in tudi veren (!) Nemeč časti in počasti ob tej priliki Najsvetejše, Boga samega. Zakaj neki bi mi Slovenci ne smeli nemoteni stopati za svojo zastavo? Ali se nismo vedli dostojno, gotovo boljše, nego preveliko število radovednežev ob strani! Da, zastava je pač oznanjevalka globoke misli: dviganja katoliških Slovencev, ki se bodo vzbujeni poslužili svojih zajamčenih pravic, poleg drugih v Velikovcu tudi na verskem polju. Groza in trepet pred pravičnejšo bodočnostjo je narekovala omenjena, potvorjena, zavita dopisa. Naše geslo pa ostane tudi odslej: S korajžo za pravico in resnico proti krivičnemu nasilju in laži! Tako je in zato: Nemškutar, roko na srce in — lepo tiho! — Sklep: Cerkevno blagoslovljena zastava katoliško - narodnega društva se bo tudi zanaprej ob enakih prilikah nosila po Velikovcu. — Udeleženc.

Sovče. (Kaj dela žganje?) V soboto zvečer, dne 7. junija, je nastal v Sovčah vsled preobilo zavžitega žganja krvav pretep z žalostnim koncem. Klančnikov hlapec Janez Švaj v Sovčah in Anton Popodi iz Rateč na Gorenjskem, oba polna šnopsa, sta se po kratkem prerekanju spopadla. Iz jeze, ker ga je Janez Švaj potisnil na tla, potegne Popodi nož in dvakrat tako nesrečno sune Švaja v trebuh, da mu prereže želodec in čreva. Težko ranjenega Švaja so prepeljali v beljaško bolnišnico. Popodija, znanega pretepača in suroveža, ki tudi svojo mater do krvi pretepa, pa v zapor! Kdaj bodo v Sovčah spoznali, da bo šnops vso lepo vas zastropil in razdejal, če se ne napravi kako konec nezmernemu šnopsanju!

Žabnice. Ustno izročilo pripoveduje, da je živel nekda v Žabnicah puščavnik, ki je vsadil v srca Žabničanov prve kali krščanstva, jim prinesel prvo kulturo, jih učil brati in pisati ter spoznavati pravega Boga. Bil je prvi apostol v Žabnicah. Ni bil prerok, ne Elija. A sedaj je vstal novi prerok in Elija, ki obeta Žabničanom novo, boljše bodočnost, jih spodbuja k novodobni kulturi in jim oznanja lepšo prihodnost. Pridiguje o naprednosti in povzdiguje ter povdarja takozvani »Fortschritt«. Ali pa veste, predragi Žabničani, kdo je »fortschrittlich« ali napreden? Tisti, ki taji Boga, večnost in življenje po smrti, z eno besedo, »fortschrittlich« je toliko, kakor biti brezverec. »Fortschrittlich« so oni, ki so za ločitev zakona, za prsto ljubezen, in ki širijo sovraštvo do Boga, cerkve in duhovnikov, ker uče resnico, katera pa naprednjakom ali »Fortschrittlerjem« ne ugaja, jih bode v oči in srce ter jim vzemirja kosmato vest. Ker pa večina Žabničanov noče poslušati tega modernega pseudo-preroka, zato jih imenuje mračnjake in zaspance. V svoji obupni jezi jim kliče, kakor nekda pesnik Goethe — seveda v drugem pomenu — »Več luči!« Namen njegov je, od tujiti do sedaj dobre in verne Žabnice svoji materi in sv. Cerkvi ter jih dovesti na rob propada. Toda zastoj se trudiš, tvoj lek nima teka. Nekda smo te poslušali, pa si nas predaleč zapeljal. Zato smo ti pa tudi letos iz občinskega odbora dali slovo. Svetujemo ti, da ohraniš svojo napredno kulturo zase in ako ti je morda pri nas grozdje preveč kislo in zrak preoster, prosta ti pot v deželo napredka pod svobodnim solncem.

Javorje. (Kdo hujska?) Naša župnija se sme po pravici ponašati z miroljubnim in složnim prebivalstvom. Kot en mož nastopijo, kadar se gre za dobro stvar, posebno ob času volitev. To pa ni vseč izven župnije bivajočim nasprotnikom. Prihodnje leto bodo v Črni občinske volitve; zato bi radi kaj mešali, da bi tem lažje v kalnem ribarili. Vsaka prilika jim je dobrodošla. Povod so jim letos popravila, ki se bodo konkurenčnim potom pri naši župnijski cerkvi, župnišču in mežnariji izvrševala. Da so popravila nujno potrebna, je pripoznala komisija c. kr. okrajnega glavarstva v Velikovcu, ki je dne 17. t. m. po natančni preiskavi in tehtnem preudarku izrekla o potrebi popravil svojo strokovnjaško sodbo, kateri so domači kmetje kot člani komisije soglasno pritrdili. In sedaj si upa nekdo, ki je baje z veliko žlico zajemal modrost pri gnjilih štorih, svoje proticerkveno sovraštvo pa v portugalskih šolah, ki sploh ni videl, še manj pa strokovnjaško preudaril potrebo popravila in ki ne plača niti vinarja iz svojega žepa — ta »nekdo« se torej predrzne nasprotovati strokovnjaški sodbi predstojne c. kr. oblasti, češ: Čeravno ste vse skrbno pregledali in popravila spoznali za potrebna, vendar se ne sme popravljati, ker to meni ni všeč ali ker niste imene poprej za svet popražali. Ali ni to vse obsodbe vredna ošabnost in predrznost?! Le žal, da so šli takim hujskačem na lim štiri kmetje. Mi pa upamo, da nam bo c. kr. okrajno glavarstvo tudi to pot šlo prijazno na roko in ugodilo naši nujni zahtevi preko nepoklicanih šuntarjev, katerih edini namen je, še nekaljeno javorsko vodo napeljati na svoje liberalne mlino.

Steckenpferd-

hilijnomlečnato mlo

prej ko slej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. Po 80 h povsod.

Porotno sodišče.

(Rop.) Dne 5. t. m. je bil zavoljo roparskega napada obsojen na štiri leta hude ječe šele 19 let stari mizarški pomočnik Bernard H e s e l y, pristojen v Dobrovlas. Dne 17. majnika je med 8. in 9. uro zvečer napadel v Celovcu kuharico Leno Juh, ki se je z mestaj vračala domov v Radeckijevo ulico. Izpulil ji je ročno torbico, v kateri je bilo 14 K 64 vin. in dva ključa. Ko so H eselyja aretirali, je imel samo še 6 K 75 vin. H esely je priznal, da je iztrgal kuharici torbico, tajil je pa, da bi jo bil zgrabil za levo roko in tako njeno krepko obrambo onemogočil. Ker je pa Lena Juh trdila, da ni kar tako zlepa izpustila torbice in ni bilo vzroka, zakaj bi ji tega ne verjeli, so porotniki potrdili vprašanje glede ropa z 8 glasovi in le 4 so vprašanje zanikali.

(Ubijalec.) 21 let stari, v Cirkno, okrajno sodišče Kotje, pristojni delavec Tomaž L e d e r e r iz Zg. Dravograda, se je kaj rad prepiral z Miho Wieserjem, ki je imel vodstvo nad nekaterimi delavci pri regulaciji Drave. Dne 27. aprila sta se zunaj zopet spoprijela in sta oba padla, Wieser pod Ledererja. Lederer je začel Wieserja z nožem obdelovati in tudi ni odnehal, ko ga je Wieser prosil, naj vendar misli na njegovo družino. Lederer je pehnil Wieserja dvajsetkrat v prsa, v ramo in hrbet in mu je ranil tudi smrtno pljuča. Wieser je kmalu umrl na izkrvavenju. Tudi 12. sušca se je Lederer pretepil in je ranil dva kmečka sinova. Porotniki so soglasno potrdili vsa nanje stavljena vprašanja in so sodniki na podlagi tega pravoreka obsodili Ledererja na 5 let hude in poostrene ječe, kjer bo imel ubijalec dovolj časa premišljevat svojo surovost.

Pozor!

30 — 50 kron ceneje kakor v vsaki tovarni ali zalogi kupite pri meni izvrstno kolo ali šivalni stroj. Popravila in pnevmatike po nizki ceni.
Matija Planko, Celovec, Šolska ulica št. 5-6-7.

Glasnik Slov. kršč. socialne zveze. Prireditve.

Št. Jakob v Rožu. Naša »Rožica« je začela nanovo poganjati in cveteti. To je jasno pokazal njen občni zbor, ki se je vršil dne 8. junija pri Basermanu v Kotu. Bil je dobro obiskan in splošno navdušenje je bilo veliko. Vrla Kovačeva Trezika je v narodni noši s slovenskim trakom čez prsi zelo ljubko deklamirala pesem »Vesela pevka«. Nato je govoril č. gospod kaplan Vauti o pomenu petja in potem pokazal, da imamo Slovenci obilo pevskega daru in da so med Rožani ravno šentjakobčanje v tem oziru med prvimi, kar dokazuje ravno naše pevsko društvo »Rožica«. Narisal je na kratko njeno zgodovino in navduševal pevce, naj se društva trdno oklenejo. Nato smo se smejali kmetu, ki je s svojo nerodnostjo fotografa tako razjezil, da iz vsega fotografiranja ni bilo nič. Ta prizor so dobro uprizarili trije mladeniči izobraževalnega društva. Med posameznimi točkami so nastopili vrli pevci in pokazali, da so že kos vsaki, tudi težki pesmi. — Društvo ima sedaj 1 častnega člana, 24 rednih članov (pevcev) in 22 podpornikov. V odboru so gg.: Božič, podomače Baserman, kot predsednik; Janez Lepušič, podomače Mežnarjev, kot tajnik; Janez Rauter star., podomače Terlovčnik, kot blagajnik; Janez Koren, podomače Tavpečičev, kot arhivar in g. Francelj Rauter kot pevovodja. Računski pregledovalec je g. Peter Štiker, podomače Strnišč. Sedaj, ko ima društvo dovolj novih, mladih moči in tak odbor, trdno upamo, da bo vedno zvesto izpolnjevalo svoje geslo:

Mili glas slovenske pesni
v Rožu vekom naj doni!

Št. Janž v Rožu.

Lep popoldan nam je napravilo v nedeljo, 1. t. m., izobraževalno društvo. Zabave in pouka, vsega smo imeli v obilni meri; za prvo so skrbeli pevci in tamburaši, za drugo pa zvezin govornik g. Smodej, ki je poročal o uradniškem vprašanju v Avstriji. Govornik je stvarno in jasno raztolmačil to vprašanje in označil stališče, kakršnega zavzemajo v tej zadevi razne stranke v državnem zboru. Rastolmačil je tudi

novi društveni zakon. Udeležba na shodu je bila lepa, posebno mnogo je bilo mladine.

Škoflje.

Dne 1. t. m. se je vršil pri nas v naši novi dvorani v mežnariji ob jako dobri udeležbi prvi ženski shod. Kot govornika sta nastopila g. Krigl in vpokojeni g. župnik Svaton. Govornika nista učila žen in deklet plesati, kakor se je od neke strani pričakovalo, ampak sta učila, kako morajo žene in dekleta v krščansko-narodnem in gospodarskem duhu delovati. Posebno smo g. Kriglu hvaležni za njegove praktične nasvete o vrtnarstvu. Drugo pot želimo kmalu zopet tak shod, kot je bil zadnji. Zahvaljujemo se tudi domačim pevcem za njih petje pod spretnim vodstvom organista Weršnika. Tudi naši možje in fantje želijo kmalu kak shod.

Guštanj.

Naše izobraževalno društvo je priredilo dne 1. junija popoldne na Petračevem vrtu dve majhni igri. Prva s petimi ženskimi vlogami: »Jeza nad petelinom in kes«. Igrale so: Micika, Lojzika in Lizika Močivnik, Pepka in Marija Kotnik. Druga: »Kmet in fotograf« (Miha Obit, Ivan Blaznik in J. Steharnik. Igralcem in sotrudnikom se društvo iskreno zahvaljuje.

Društvena naznanila.

Einspielerjeva slavnost v Svečah.

»Slovenska krščansko-socialna zveza« priredi dne 29. junija veliko ljudsko slavnost v proslavo stoletnice rojstva in 25letnice smrti nepozabnega voditelja koroških Slovencev. Slavnost bo na rojstnem kraju Andreja Einspielerja, v Svečah. Spored: Ob 6. uri: Tiha sv. maša z blagoslovom v farni cerkvi v Svečah. Najsvet. ostane izpostavljeno do pol 9. ure, med tem tihe sv. maše. Ob pol 9. uri: Procesija z Najsvetejšim. Ob 9. uri: Pontifikalna sv. maša s pridigo. (Pridiguje č. g. župnik Jožef Svaton; sveto mašo daruje mil. g. prošt Gregor Einspieler.) Po božji službi: **veliki ljudski tabor** na vrtu Adamove gostilne. I. Govor: Andrej Einspieler, ponos koroških Slovencev. (Govori č. g. msgr. V. Podgorc.) — Odmor za kosilo. — Popoldne po blagoslovu: Nastop koroških Orlov na istem prostoru. — II. Govor: Konstantinov jubilej. (G. poslanec Fr. Grafenauer.) III. Govor: Gojimo katoliško zavest v naših organizacijah posebno na eharistični podlagi. (G. Ivan Žel.) — Dragi Rožani! Slovenska kršč.-soc. zveza vas vabi: Prihitite ta dan v Sveče! Častili bodemo največjega sina slovenskega Korotana. Slovenski Rož ga je dal in v Rožu ga hočemo proslaviti.

Vogrče. V nedeljo dne 15. t. m. priredi naše izobraževalno društvo Konstantinovo slavnost. Dopoldne v cerkvi za društvenike skupno sv. obhajilo, popoldne po blagoslovu v župnijskih prostorih shod s slavnostnim govorom in krasno, velezanimivo igro: V tem znamenju boš zmagal. Odbor.

Vogrče. V nedeljo, dne 15. t. m., priredi naše izobraževalno društvo Konstantinovo slavnost. Dopoldne v cerkvi za društvenike skupno sv. obhajilo, popoldne po blagoslovu v Breznikovem kozolcu shod s slavnostnim govorom in krasno igro »V tem znamenju boš zmagal«. — Odbor.

Cerkvene vesti.

Novo maše na slovenskem Koroškem. Prvo sv. mašo bodo darovali letos sledeči Slovenci: K and ut Ciril dne 20. julija v Maloščah; pridiguje g. Andrej Sadjak. — Malej Ignac dne 27. julija v Šmihelu nad Pliberkom; pridiguje g. dr. Rožman Gregor. — Zulechner Feliks dne 20. julija v Mohličah; pridiguje gosp. Hribar Josip.

Razpisana je do 17. julija župnija Sv. Martina v Borovljah.

Premeščen je g. Jožef Prasser, kaplan v Kotarčah, kot mestni kaplan v Volšperg.

Sveto Mesto pri Žvabeku. Zaradi slovesnosti Konstantinovega jubileja pri Božjem grobu se preloži cerkveni shod s pranjem na Sv. Mestu od kresne nedelje na deveto nedeljo po binškojih, to je na drugo nedeljo meseca julija.

Glasba.

»Glasbena Matica« v Ljubljani javlja tem potom svojim članom, da so društvenikom namenjene muzikalije za leto 1912/13 izšle ravnokar v tisku. Društveniki dobijo letos za članarino 6 K dva zvezka slovenskih izvornih muzikalij. Prvi zvezek obsega na 19 tiskanih straneh jako lepe tri samospeve za sopran s spremljevanjem klavirja, ki jih je zložil Oskar Dev: Pastirica, Kanglica, Snegulčica. — Drugi zvezek, ki je namenjen slovenskim mladim goslarjem, pa na 11 straneh »Album 25 slovenskih narodnih za gosli prirejenih pesmi s spremljevanjem klavirja«. Delo sta priredila vijolinska učitelja Žiga Polašek in Josip Vedral. Partituri drugega zvezka je priložen tudi vijolinski glas za igralca. — Cena za Devove samospeve znaša za nečlane 5 K, za Album 25 pesmi za gosli pa 3 K, posamezni vijolinski glasovi se še posebej dobivajo po 30 h. Kdor pa pristopi kot član k »Glasbeni Matici«, dobi oba zvezka za članarino 6 K. — Razpošiljanje muzikalij dosedanjam članom se te dni prične; ljubljanskim članom po društvenem slugi, izvenljubljskim članom pa po poverjenikih v kraje, kjer obstoje, kjer pa poverjenikov ni, na osebni naslov po pošti. — Za leto 1913/14 se nameravajo izdati »Zlata kanglica« dr. A. Schwaba, »Slovenske koroške narodne pesmi«, ki jih je nabral g. Zdravko Švikaršič, in še druge muzikalije, o katerih bo odbor »Glasbene Matic« v kratkem sklepal. — Odbor »Glasbene Matic« prosi, da ostanejo vsi dosednji člani društva zvesti, vabi pa glasboljubne Slovence sploh, da pristopijo k »Glasbeni Matici« kot podporni člani. Prijave se pošiljajo »Glasbeni Matici« lahko po dopisnici. Želeti je, da bi vsi glasboljubni Slovenci pristopili kot člani k »Glasbeni Matici« in z letno članarino 6 K podpirali kulturno delovanje »Glasbene Matic«.

Loterijske številke.

Trst, 4. junija: 66 60 15 30 24
Dunaj, 7. junija: 29 73 28 84 60

Tržne cene v Celovcu

5. junija 1913 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg		80 litrov (biren)	
	od	do	K	v
	K	v	K	v
Pšenica	—	—	—	—
Rž	21	82	23	13 10
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	—	—	—	—
Oves	21	55	23	7 90
Proso	—	—	—	—
Pšeno	—	—	32	18 20
Turščica	19	62	—	10 40
Leča	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—
Repica (krompir)	6	60	—	3
Deteljno seme	—	—	—	—
Seno, sladko	8	50	10	60
„ kisló	7	—	8	50
Slama	3	60	4	60
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28
Smetana, 1 „	—	60	1	20
Maslo (goveje) . . . . . 1 kg	2	80	3	40
Sur.maslo (putar), 1 „	2	60	4	—
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	10	2	30
„ sur. 1 „	2	—	2	20
Svinjska mast . . . . . 1 „	2	20	2	40
Jajca, 1 par	—	13	—	18
Piščeta, 1 par	2	80	3	60
Race	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ³	3	—	3	60
30 „ „ mehka, 1 „	2	50	3	20

Zivina	Počrez	100 kilogr.				Prignalo	Prodalo
		živa		zaklana			
		od	do	od	do		
v kronah							
Konji	—	—	—	—	—	—	
Biki	—	—	—	—	—	—	
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	
„ za vožnjo	520	610	—	—	8	4	
Junci	270	380	—	—	6	5	
Krave	220	545	70	76	64	36	
Telice	300	—	—	—	2	1	
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	
Praseta, plemena	16	50	—	—	400	250	
Orve	—	—	—	—	—	—	
Koze	—	—	—	—	—	—	

Bencinmotor 2 HP, še v dobrem stanu, proda
Jožef Obrietan, mizar, Wolfsberg, Koroško.

Zahvala.

Podpisani se v svojem kakor tudi v imenu svoje rodbine pristrčno zahvaljujem vsem, ki so nam ob smrti moje ljubljene hčerke

Kristine

izkazali svoje sožalje in rajno v tako velikem številu spremili na zadnji poti.

Škocijan v Podjuni, 2. junija 1913.

Kancijan Bavtižar
p. d. Mičej.

Zahvala.

Vsem, ki so mi izkazali ob smrti in pogrebu mojega predragega brata

Petra

na kakoršenbodi način svoje sočutje in sožalje, izrekam tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo.

Uladni svetnik Janez Scheinigg,
c. kr. profesor v p.

Lepo posestvo

v Zg. Medgorjah, zidano in čedno, 25 oralov sveta, od tega 13 oralov gozda, se zavoljo krajevnih razmer **takoj proda** z vsem inventarjem za zmerno ceno. Več pove: Župnijski urad v Medgorjah, pošta Žrelec pri Celovcu.

Slovinci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

VINO Vipavsko belo, Istrski teran, Opolo, Tirolec, rdeč, sladka vina, Muškato, Refoško, krvna vina. Prodaja na debelo in na drobno.

IVAN HOCHMÜLLER, Beljak, Peraustr. 1.

Hranilnica in posojilnica v Pliberku
ima svoj

redni občni zbor

v torek, dne 24. junija 1913, ob 1. uri popoldne v svojih uradnih prostorih v »Narodnem domu« v Pliberku.

□□□

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1912.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vljudno vabi

načelstvo.

Redni letni občni zbor Hranilnega in posojilnega :: društva v Celovcu ::

se je preložil od dne 12. na 26. t. m.

ter se vrši tega dne ob 10. uri predpoldnem v prostorih posojilnice Pavličeve ulice št. 7 v Celovcu z napovedanim dnevnim redom.

Odbor.

Moja žena

in vsaka umna in štedljiva gospodinja uporablja namesto dragega kravjega surovega masla za kuho ali za na mizo boljši, bolj zdravi, tečni, izdatnejši in skoro za polovico cenejši

„Unikum“-margarin.

Dobiva se povsod ali naročuje direktno.

Združene ovarne margarina in surovega masla,
Dunaj XIV., Tiefenbachgasse 59.

Edino slovensko narodno trgovsko-obrtno podjetje

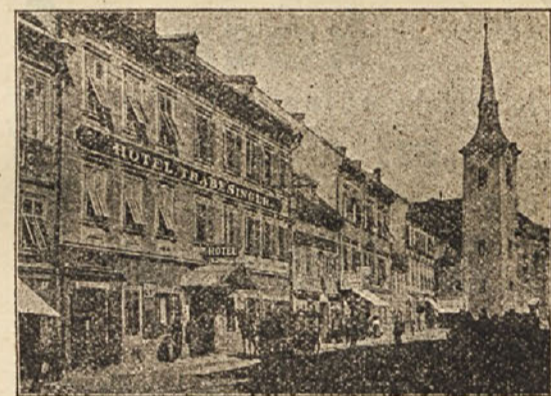
Hotel Trabesinger

v Celovcu, Velikouška cesta št. 5.

Podpisani voditeljci hotela Trabesinger se vljudno priporočata vsem velenjenim slovenskim in slovanskim gostom-potnikom, ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu. V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja in zajamčeno pristna in dobra vina iz Slovenskih goric. Na razpolago je tudi kegljišče poleg senčnatga vrta, pozimi toplo zakurjeno. V hotelu Trabesinger dobite vsak dan, posebno pa ob sredah zvečer, prijetno slovensko družbo. V poletnem času pričakuje na kolodvoru gostov domači omnibus. Slovenski potniki in rodoljubi, ustavljajte se samo v edini slovenski gostilni »Hotel Trabesinger« v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi.

Za mnogobrojen obisk se priporočata voditeljci hotela

Alojzija in Josipina Leon.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA, PODRUŽNICA CELOVEC.
Centrala v LJUBLJANI; podružnice v SPLITU, TRSTU, SARAJEVU, GORICI in CELJU.

I. avstrijska državna razredna loterija.

Kot znano iz časopisov, je bil pred par dnevi sankcioniran zakon o ustanovitvi avstr. drž. razredne loterije, dočim se bode ustavila polagoma sedanja takozvana mala loterija.

Vsako leto bodeta prirejena 2 razredni loteriji, obsegajoči vsaka 100.000 srečk, izmed katerih se mora izžrebati 50.000 srečk, tako da je izžrebana vsaka druga srečka z dobitkom.

Cela srečka bode stala K 200.—, plačljivih v 5 tih obrokih (razredih) a K 40.—, poleg tega pa se bodo izdale tudi četrtinke (a K 50.—) in osminke (a K 25.—).

Prvo žrebanje se vrši že 1. novembra 1913.

V prvem razredu je največji dobitok K 60.000.—, v drugem K 70.000.—, v tretjem K 80.000.—, v četrtem K 100.000.—, v petem K 300.000.— in posebna premija K 700.000.—, skupno torej K 1.000.000.—.

Poleg teh glavnih dobitkov je pa določeno tudi mnogo drugih velikih dobitkov a K 50.000.—, K 60.000.—, K 100.000.—, K 200.000.—.

Z ozirom na to, da je edina pri nas dovoljena razredna loterija in ta pod izredno ugodnimi pogoji (vsaka druga srečka mora biti izžrebana), je umevno, da je že sedaj zanimanje za te srečke zelo veliko.

Zlasti je priporočljivo, da se združi več oseb, ki si nakupijo večje število srečk, tako da vsak član družbe sodeluje pri večjem številu srečk.

Da zamoremo vpsolati vsakemu p. t. interesentu pravočasno oduosne prospekte, dati pojasnila i. t. d., prosimo že sedaj, izpolniti predloženi izresek in ga poslati na naš naslov. Ta priglasnica je za vsakega brezobvezna in se torej tudi lahko prekliče oziroma spremeni.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA, PODRUŽNICA CELOVEC.

Priglasnica.

Podpisani bi kupil:

... kom. srečk I. avstrijske državne razredne loterije

a K 200.— (cele)

„ „ 50.— (četrtinke)

„ „ 25.— (osminke)

ter prosi za prospekt in druge tiskovine.

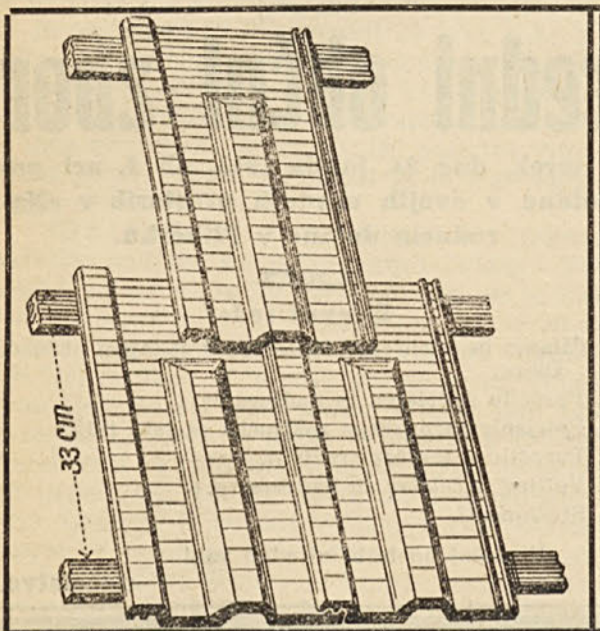
Ime in naslov (čitljivo):

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

♦ s poševno obrezo in priveznim nastavkom ♦

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!
: Naipreprosteše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti. :

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis. Spretni zastopniki se sprejmejo.

Ne le
dobra,
ampak
najboljša kosa na
svetu je

**„Vulkan“-
kosa**

ki jo oddaja edino le trgovina
železja „pri zlati kosi“
(poleg gostilne „pri Tigru“)

J. B. Hafner
v Celovcu,
Paradeisergasse 3,
kjer se dobijo tudi srpi,
kamni (osle), motike,
grablje, sploh železje
vsake vrste točno in po najnižjih cenah.

Hranilnica in posojilnica na Suhi

registr. zadruga z neomej. zavezo

vabi na

občni zbor

ki se vrši

v nedeljo dne 29. junija t. l. ob 3. uri po-
poldne v uradni sobi v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1912.
3. Volitev.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

CEFIRE
1913

Ne smete pozabiti,
da dobro in pri-
stnobarvno blago
vsakdo direktno

KANAFASE
1913

pri izdelovatelju najbolje in poceni kupi.

Kdor rabi lanene in bombažaste kanafase, cefire, rjuhe,
damaste, batiste, svilo, atlase, blago za dame in go-
spode, platno, brisače in druge tkanine, naj se obrne na
znano krščansko trgovko

JAROSLAV MAREK ročna tkalnica
št. 39

v Bistrem pri Novem mestu ob Met. Češko.

Vzorci se pošiljajo zastonj in poštine prosto.

V zalogi imam tudi veliko množino ostankov cefira, de-
lena, kanafasa itd. in razpošiljam v zavojih po 40 m za
16 kron, prve vrste za 20 kron, najfinije vrste za 25 kron
franko po povzetju. — Od ostankov se vzorci ne pošiljajo.

Srajce za gospe iz cefira in oksforda 1 komad po
K 1'80, 2'20, 2'60, 3' , 4' — in 4'50. — Odjemalcem naj-
manj 6 srajc pošljem poštine prosto. — Pri naročilih za-
došča navedba širine vratu. — Dopisuje se slovensko. —
V enem letu nad 300 priznanj od Slovencev.

! 500 kron !

Vam plačam, če moj uničevalec korenin „Riamazilo“

ne odstrani brez bolečin Vaših kurjih oces, bradavic,
trde kože v 3 dneh. Cena lončku z jamčujočim pi-
smom 1 K. Kemy, Košice (Kaschau), I. poštni pre-
dal (12/829) Ogrsko.

Po Najvišjem naročilu Njeg. c. in kr. Apost. Veličanstva

Izredna c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija

ima 21.146 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti
625.000 kron.

Glavni dobiček znaša

200.000 kron

Žrebanje se vrši javno na Dunaju dne 3. julija 1913.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije
na Dunaju III., Vordere Zollamtsstraße 7, v loterijskih
kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštah, brzo-
javnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. —
Igralni načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke
se pošiljajo poštine prosto.

Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov
(oddelek za državne loterije).

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Življenje svetnikov in svetnic božjih.

Spisala dr. J. Rogač in M. Torkar.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 8.—, za družnike
K 6.—, po pošti franko K 1.— več. —
V dva dela trdo vez. z usnjatim hrbtom
K 12.—, za družnike K 8'80, po pošti
franko K 1.— več.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fondii okroglo K 1.000.000.—

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 3/4 0/0

od dneva vloge
do dneva vzdiga.
Rentni davek
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Tr tu,
Sarajevu, Gorici, Celju in ekspozitura v Gradežu.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

proti 30 dnevni
odpovedi po **5 0/0**

proti 60 dnevni
odpovedi po **5 1/2 0/0**